MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Luonnonvaraosasto
Neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste

MUISTIO HE 10/2018 vp
12.3.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: Lisäys vastineeseen 9.3.2018, vastineen antamisen jälkeen saapuneet lausunnot

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta *(*jäljempänä *voimaansaattamislaki,* (176/2017)*).*

Maa- ja metsätalousministeriö viittaa vastineeseen Maa- ja metsätalousvaliokunnalle 9.3.2018 ja esittää seuraavan lisäyksen vastineeseen:

Saamelaismatkailu ja yrittäjät ry esittää muutosta voimaansaattamislain 8§ 2 momenttiin niin että pykälästä poistettaisiin palveluntuottajan velvollisuus järjestää kalastajalle pääsyy sähköiseen saalisrekisteriin saalisilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi, koska tämä pykälä velvoittaa hankkimaan ylimääräisen tietokoneen kalastajia varten.

Maa- ja metsätalousministeriö ei näe esitettyä muutosta perusteltuna, koska pääsy sähköiseen saalisrekisteriin on tärkeä osa Tenon kalastussopimuksen saalistietojen ilmoittamisvelvollisuuden tarkoituksenmukaista toteutusta. Palveluntuottajan velvollisuus järjestää kalastajalle pääsy sähköiseen saalisrekisteriin saalisilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ei välttämättä edellytä ylimääräisen tietokoneen hankkimista.

Outakosken osakaskunta esittää, että ehdotettua ikärajaa tulisi alentaa kahdella vuodella, silloin se vastaisi paremmin lapsille tarkoitettua kalastuslupaa. Osakaskunnan mielestä Suomessa tulisi alle 16 vuotiaan lapsen saada maksuton kalastusoikeus silloin, kun hän on veneessä kalastusoikeuden omistajan kanssa, jolla on kalastusoikeuteen perustuva koko kalastuskautta koskeva venekalastuslupa. Lisäksi lausunnon mukaan lakimuutoksen vaikutusta perustuslain ja perusoikeuksien kannalta käsitellään puutteellisesti ja epäoikeudenmukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa aiemman vastineen mukaisesti, että voimaansaattamislain 10 §:n on tarkoitus antaa puitteet vuosittaiselle matkailukalastuslupien hinnoittelulle. Myös lasten kalastuslupien ehtoja ja hinnoitteluperusteita on tarkoitus tarkastella vastaavalla tavalla. Lapsia koskevan maksuvapautuksen ikäraja on asetettu lakiehdotuksessa 18 vuoteen vastaavasti kuin kalastuslain (379/2015) 7 § 2 momentissa kalastuksenhoitomaksun osalta.

Tämän lisäksi lasten kalastuslupien myöntämiseen liittyvistä ehdoista voi olla tarpeen neuvotella Norjan kanssa Tenon kalastussopimuksen (SopS 41 ja 42/2017, jäljempänä *sopimus*) 6 ja 7 artiklojen mukaisessa vuosittaisessa neuvottelussa, joka koskee mahdollisuuksia poiketa kalastussäännöstä. Voimaansaattamislain säädösten tulisi antaa mahdollisuus sopia tarkemmin lupien yksityiskohdista kyseisissä neuvotteluissa. Asiassa on päädytty vuodelle 2018 ratkaisuun, jonka mukaan kalastussäännön 5 § mukaiseen aikuisen lupaan voidaan liittää erillinen kalastuslupa alle 16-vuotiaalle lapselle erillisen [Suomen] 330 luvan lupakiintiön puitteissa, mikä mahdollistaa lapsen kalastusluvan liittämiseen 3%:iin Suomen kiintiöön kuuluvista 11 000 kalastusmatkailuluvista.

Ministeriö pitää mahdollisena, että lasten kalastuslupien edellytyksenä voi olla lupaan liittyvä aikuisen kalastuslupa tai ilmaisen kalastusluvan ikärajaa voidaan laskea, mutta näkee kuitenkin ongelmallisena hyvin yksityiskohtaiset säädökset lasten luvalle, koska tämä voisi rajoittaa mahdollisuuksia sopia tyydyttävästi näiden kalastuslupien yksityiskohdista Norjan kanssa. Sopimuksen ja kalastussäännön määräykset saaliiden ilmoitusvelvollisuudesta (sopimus 13 artikla, sääntö 30§) sekä lohikantojen tilan huomioon ottamisesta (sopimus 6 artikla) koskevat myös lasten kalastuslupia ja säätelevät sitä, missä rajoissa lasten kalastuslupia voidaan myöntää. Tästä syystä kalastusrajoitusten kohdentuminen eri kalastajaryhmiin ei voida katsoa merkittävästi muuttuvan lasten ilmaisen kalastuslupamahdollisuuden myötä.

Säädöksen tulee kuitenkin olla sellainen, että sopimuksen 10 artiklan 2 kohdan ehto täyttyy: *Rajajokiosuudella kalastavan on lunastettava kalastuslupa ennen kalastuksen aloittamista*. Alle 16 vuotiaan lapsen maksuttoman kalastusoikeuden liittäminen kalastussäännön 4 § mukaiseen yleiseen paikkakuntalaislupaan Outakosken osakaskunnan lausunnossa esitetyllä tavalla ei täytä tätä vaatimusta.

Ministeriö katsoo, että hallituksen esitykseen liitetty perusoikeuksien tarkastelu on riittävä. Hallituksen esitykseen sisältyvä muutos koskee matkailukalastuslupien hinnoittelua ikäperusteisesti sekä luvan ostajien yhteystiedoista muodostuvaa henkilörekisteriä. Muilta osin esitys ei vaikuta mainittavasti perusoikeuksien toteutumiseen voimassa olevaan voimaansaattamislakiin verrattuna.